

ผลของการพยาบาลเป็นทีมต่อประสิทธิผลของหอผู้ป่วย
โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ

นางสาว อมรรักษ์ จินนาวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2543

ISBN 974-346-354-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF TEAMNURSING ON EFFECTIVENESS OF NURSING UNIT,
THAMMASAT UNIVERSITY HOSPITAL

Miss Amonruck Jinnavong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Administration

Program in Nursing Administration

Faculty of Nursing

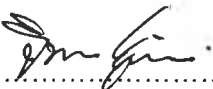
Chulalongkorn University

Academic Year 2000

ISBN 974-346-354-2

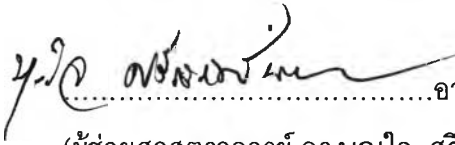
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการพยาบาลเป็นทีมต่อประสิทธิผลของหอผู้ป่วย
โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ
โดย นางสาว อมรรักษ์ จินนาวงศ์
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญใจ ศรีสถิตยัณราภรณ์

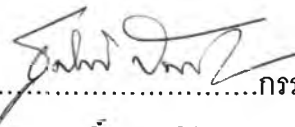
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสิทธิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญใจ ศรีสถิตยัณราภรณ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุศักดิ์ ชัมภลิจิต)

อมรรักษ์ จินนาวงศ์ : ผลของการพยาบาลเป็นทีมต่อประสิทธิผลของหอผู้ป่วย โรงพยาบาลธรรมศาสตร์
เฉลิมพระเกียรติ (EFFECTS OF TEAMNURSING ON EFFECTIVENESS OF NURSING UNIT,
THAMMASAT UNIVERSITY HOSPITAL) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.บุญใจ ศรีสถิตยัณราภรณ์ ; 158 หน้า
ISBN 974-346-354-2

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบเปรียบเทียบ 2 กลุ่ม ทำการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง โดยมุ่งศึกษาเปรียบเทียบผลของการพยาบาลเป็นทีมต่อประสิทธิผลของหอผู้ป่วยระหว่างกลุ่มทดลอง ซึ่งทีมการพยาบาลใช้แบบแผนการพยาบาลเป็นทีมที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น กับกลุ่มควบคุมซึ่งปฏิบัติงานตามรูปแบบของฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ กลุ่มทดลองคือ ทีมการพยาบาลที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย จำนวน 16 คน ผู้ป่วยศัลยกรรมชาย จำนวน 60 คน และกลุ่มควบคุมคือ ทีมการพยาบาลที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยศัลยกรรมหญิง จำนวน 14 คน ผู้ป่วยศัลยกรรมหญิง จำนวน 60 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ป่วยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม เลือกจากที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์และจัดกลุ่มด้วยวิธีจับคู่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดประสิทธิผลของหอผู้ป่วยมีจำนวน 2 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลจากทีมการพยาบาล ชุดที่ 2 สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ป่วย ซึ่งผ่านการทดสอบความตรงและความเที่ยงแล้ว โดยมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .94 ทั้งสองชุด วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ Paired t-test และ Independent t-test

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. คะแนนเฉลี่ยของประสิทธิผลของหอผู้ป่วยของกลุ่มทดลอง ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากทีมการพยาบาลในด้านประสิทธิภาพบริการพยาบาล ความสามารถในการปรับตัว ความสามารถในการยืดหยุ่นและโดยรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่าภายหลังใช้การพยาบาลเป็นทีมสูงกว่าและแตกต่างจากก่อนใช้การพยาบาลเป็นทีม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านความสามารถในการปรับตัวพบไม่แตกต่างกัน
2. คะแนนเฉลี่ยของประสิทธิผลของหอผู้ป่วยของกลุ่มทดลอง ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากผู้ป่วยในด้านปริมาณการบริการพยาบาล คุณภาพการบริการพยาบาล และโดยรวมทั้ง 2 ด้าน พบว่าภายหลังใช้การพยาบาลเป็นทีมสูงกว่าและแตกต่างจากก่อนใช้การพยาบาลเป็นทีม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. คะแนนเฉลี่ยของประสิทธิผลของหอผู้ป่วยของกลุ่มทดลอง ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากทีมการพยาบาลในด้านประสิทธิภาพบริการพยาบาล ความสามารถในการปรับตัว ความสามารถในการยืดหยุ่น และโดยรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่าภายหลังใช้การพยาบาลเป็นทีมสูงกว่าและแตกต่างจากกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. คะแนนเฉลี่ยของประสิทธิผลของหอผู้ป่วยของกลุ่มทดลอง ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากผู้ป่วยในด้านปริมาณการบริการพยาบาล คุณภาพการบริการพยาบาล และโดยรวมทั้ง 2 ด้าน พบว่าภายหลังใช้การพยาบาลเป็นทีมสูงกว่าและแตกต่างจากกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านคุณภาพการบริการพยาบาลพบไม่แตกต่างกัน

ภาควิชา	คณะพยาบาลศาสตร์	ลายมือชื่อนิสิต.....อมรรักษ์ จินนาวงศ์
สาขาวิชา	การบริหารการพยาบาล	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา	2543	

4177599636 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD : TEAMNURSING / EFFECTIVENESS

AMONRUCK JINNAVONG : EFFECTS OF TEAMNURSING ON EFFECTIVENESS OF NURSING UNIT, THAMMASAT UNIVERSITY HOSPITAL. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. BOONJAI SRISATIDNARAKUL 158 pp. ISBN 974-346-354-2

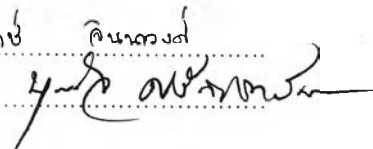
The study was two groups of pretest-posttest quasi-experimental research. The purposes of this research was compare the effectiveness of nursing unit between experimental group and the controlled group at a surgery nursing units, Thammasat University Hospital. The experimental group consisted of 16 nursing team and 60 patients at male surgery unit. The controlled group consisted of 14 nursing team and 60 patients at female surgery unit. The patient's group were selected by the setted criterias and divided into 2 groups equally by matched pair technique.

Two instruments created for the study were used to collect data. The nursing team's questionnaires were composed of 3 sections : (i) efficiency of nursing service (ii) adaptability and (iii) flexibility. The patient's questionnaires were composed of 2 sections : (i) quantity of nursing service (ii) quality of nursing service. Internal consistency reliability (based on Cronbach's α) was .94 for both questionnaires. Data were analysed both the Paired t-test and the Independent t-test.

The results of this research were as follows :

1. The posttest mean score of efficiency of nursing service and flexibility was significant differences pre-test at $p < .05$ but no significant differences in adaptability and overall 3 sections was significant differences at $p < .05$
2. The posttest mean score of quantity of nursing service, quality of nursing service and overall 2 sections was significant differences pre-test at $p < .05$.
3. The mean score of efficiency of nursing service, flexibility, adaptability and overall 3 sections after using teamnursing program was significant differences controlled group at $p < .05$.
4. The mean score of quantity of nursing service after using teamnursing program was significant differences controlled group at $p < .05$ but no significant differences in quality of nursing service and overall 2 sections was significant differences at $p < .05$

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2543

ลายมือชื่อนิสิต..... อมรรัตน์ จินนาวงศ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญใจ ศรีสถิตยัณราภรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ให้ข้อคิด คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่และเป็นกำลังใจอย่างดียิ่งตลอดมา รวมถึงรองศาสตราจารย์ ดร. ศิริพร ชัมภลลิขิต ผู้ให้ข้อคิดและคำแนะนำต่างๆ และกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์การเรียนการสอนที่มีค่ายิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สมคิด รักษาสัตย์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ที่ท่านได้เสนอแนะให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และอาจารย์ ดร.ชูศักดิ์ ชัมภลลิขิต กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ให้คำแนะนำและเป็นพี่ปรึกษาในการใช้สถิติ

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันต่างๆทุกท่าน ที่ได้สละเวลาในการให้สัมภาษณ์ ตรวจและแก้ไขเครื่องมือวิจัย รวมทั้งขอขอบพระคุณหัวหน้าหอผู้ป่วย บุคลากรพยาบาลและผู้ป่วยทุกท่านในหอผู้ป่วยศัลยกรรมทั้ง 2 หอผู้ป่วย ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณอารีวรรณ ทรงเจริญ คุณชุตีวรรณ ปรีนทราภิบาล คุณสุดารัตน์ สันติวงศานนท์ ที่ให้การช่วยเหลือและให้กำลังใจมาโดยตลอด รวมทั้งพี่ๆน้องๆหอผู้ป่วยพิเศษปัญหาสาขาลักษณะทุกท่านที่ให้โอกาสในการศึกษาครั้งนี้

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงสำหรับคุณแม่และทุกคนในครอบครัวที่ให้กำลังใจ และให้การสนับสนุนในทุกๆด้านแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

อมรรักษ์ จินนาวงศ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ปัญหาการวิจัย	6
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	6
1.4 แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	7
1.5 ขอบเขตการวิจัย	9
1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
2.1 การทำงานเป็นทีม	14
2.2 การพยาบาลเป็นทีม.....	29
2.3 การพัฒนาทีมการพยาบาล	42
2.4 ประสิทธิภาพของการพยาบาลเป็นทีม	48
2.5 ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ.....	64
2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	68
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	74
3.1 ขั้นตอนเตรียมการ.....	74
3.2 ขั้นตอนดำเนินการ.....	87
3.3 ขั้นตอนติดตามและประเมินผล.....	91

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	94
4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	95
4.2 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลของหอผู้ป่วยของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง	99
4.3 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลของหอผู้ป่วยของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง	101
4.4 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลของหอผู้ป่วยของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง.....	103
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	105
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	108
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	109
5.3 ข้อเสนอแนะ	112
รายการอ้างอิง	114
ภาคผนวก	121
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	122
บทสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	126
ภาคผนวก ข แบบแผนการพยาบาลเป็นทีม	137
โครงการอบรมการพยาบาลเป็นทีม	149
ภาคผนวก ค ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	151
ประวัติผู้วิจัย	158

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	สรุปเนื้อหาการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ.....83
2	เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของบุคลากรพยาบาลระหว่างกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุมจำแนกตามตำแหน่งทางวิชาชีพ อายุ และประสบการณ์การทำงาน.....95
3	เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของบุคลากรพยาบาลระหว่างกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุมก่อนการทดลองจำแนกตามอายุ ประเภทของผู้ป่วยและระดับการศึกษา.....96
4	เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของบุคลากรพยาบาลระหว่างกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุมหลังการทดลองจำแนกตามอายุ ประเภทของผู้ป่วยและระดับการศึกษา.....97
5	เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละของผู้ป่วยกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง จำแนกตามอายุ ประเภทผู้ป่วยและระดับการศึกษา98
6	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของหอผู้ป่วย เป็นรายด้านและโดยรวมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากทีมพยาบาล99
7	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของหอผู้ป่วย เป็นรายด้านและโดยรวมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากผู้ป่วย.....100
8	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของหอผู้ป่วย เป็นรายด้านและโดยรวมของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากทีมพยาบาล.....101
9	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของหอผู้ป่วย เป็นรายด้านและโดยรวมของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากผู้ป่วย.....102
10	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของหอผู้ป่วย เป็นรายด้านและโดยรวมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากทีมพยาบาล.....103
11	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของหอผู้ป่วย เป็นรายด้านและโดยรวมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากผู้ป่วย.....104